

Силабус курсу

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗВО

Освітньо-професійна програма:

«Соціальна Педагогіка»

Галузь знань: 01 – Освіта/Педагогіка

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Кількість кредитів: 4.

Дні занять: згідно розкладу.

Консультації: понеділок, 14.10-15.10.

Рік навчання: 1. Семестр: 2.

Мова викладання: українська

Форма навчання: денна/заочна

Викладач курсу	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти та менеджменту соціокультурної діяльності Олексюк Наталія Степанівна
Контактний телефон	+380662125355
E-mail	nataliya_oleksiuk@ukr.net
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	кредити ЄКТС – 4 (120 год.)

Опис дисципліни

Дисципліна «Методика викладання фахових дисциплін в ЗВО» спрямована на ознайомлення магістрантів з теоретичними і практичними основами викладання фахових дисциплін в закладах вищої освіти та формування відповідних професійних компетентностей.

Структура курсу

Години (лек./ сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Зміст освіти (навчання) в умовах ступеневої системи підготовки фахівців.	Аналізувати наукові засади викладання фахових дисциплін. Знати мету і завдання курсу «Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО». Характеризувати нормативні документи, що відображають зміст освіти і навчання майбутніх фахівців. Уміти розробляти методичне та організаційне забезпечення навчального процесу.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	Організація	Знати форми організації	Презентації,

	навчального процесу в системі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.	освітнього (навчального) процесу та особливості використання дистанційної форми організації освітнього (навчального) процесу в умовах пандемії. Розрізняти форми (види) навчальних занять у ЗВО. Розуміти методи навчання фахових дисциплін. Уміти мотивувати та враховувати потреби особистості майбутнього фахівця, що забезпечує ефективність його фахової підготовки.	питання, вправи, тести
2/2	Інноваційні підходи до організації викладання фахових дисциплін.	Усвідомлювати актуальність впровадження освітніх (навчально-виховних) інновацій в ЗВО. Розуміти методику використання навчальних технологій у ЗВО: особистісно-орієнтоване навчання, диференційоване та інтегроване навчання, проблемне навчання, методику використання ігрового навчання та, інформаційних технологій. Володіти театральними технологіями як механізмами оптимізації викладання фахових дисциплін для майбутніх соціальних педагогів.	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	Педагогічна майстерність викладача як запорука ефективності викладання фахових дисциплін.	Розуміти професійний портрет викладача фахових дисциплін у вищій школі. Володіти професійно-педагогічним спілкуванням й знати типологію особистості викладача ЗВО. Усвідомлювати сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ЗВО. Розрізняти педагогічне мистецтво і педагогічну майстерність, педагогічну техніку. Організовувати працю викладача фахових дисциплін у ЗВО.	Презентації, питання, вправи, тести
2/4	Методика організації і проведення лекції.	Характеризувати лекцію як основну форму проведення навчальних занять у ЗВО. Знати види лекцій, їх структуру, етапи	Презентації, питання, вправи, тести

		підготовки і читання лекції. Усвідомлювати критерії оцінки якості лекції. Володіти ораторською майстерністю як важливою якістю лектора.	
2/4	Методика проведення практичних і семінарських занять.	Знати основи про практичні заняття у вищій школі: мету, основні завдання. Усвідомлювати поняття про ділові навчальні ігри. Знати принципи організації ділових ігор. Характеризувати семінарські заняття. Володіти методикою організації і проведення семінару в активній формі (САФ).	Презентації, питання, вправи, тести
2/2	Методика організації та проведення лабораторних робіт.	Знати основи про лабораторні роботи – їх мету та основні завдання, структуру, план проведення. Характеризувати класифікацію лабораторних робіт. Розуміти типологію алгоритмів виконання завдань. Усвідомлювати особливості організації та проведення різних форм лабораторних робіт.	Презентації, питання, вправи, тести
2/4	Методика організації і проведення індивідуальної та самостійної роботи студентів.	Знати методику організації і проведення індивідуальної роботи у ЗВО та методику організації і проведення самостійної роботи студентів ЗВО.	Презентації, питання, вправи, тести
2/4	Організація практичної підготовки майбутніх фахівців.	Характеризувати практику як основна форма практичної підготовки майбутнього фахівця. Знати мету і завдання практики; види практик у підготовці майбутнього фахівця та їх зміст; бази практик. Усвідомлювати особливості керівництва практикою. Знати як документувати практику.	Презентації, питання, вправи, тести,
2/4	Контроль й оцінювання результатів вивчення фахових дисциплін.	Знати мету, завдання та функції контролю знань студентів. Аналізувати види контролю знань студентів, форми організації контролю знань студентів та критерії оцінювання знань студентів.	Презентації, питання, вправи, тести

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; вдосконалення наявних професійних умінь та навичок відповідно до вимог професійного середовища, розвивати нові професійно-значущі якості; адекватно оцінювати позитивні зміни у професійній діяльності та оволодіння новими знаннями та методами професійної діяльності.
ЗК 3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміти основні концепції, теорії та факти для прогнозування стратегії професійної діяльності, дотримання етичних стандартів у соціально-педагогічній діяльності; визначати шляхи вирішення моральних проблем та приймати адекватне професійне рішення в етичних питаннях; постійно працювати над власними цінностями, поглядами.
ЗК 4.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; використовувати їх у викладацькій діяльності в освітніх закладах з використанням науково-обґрунтованих соціально-педагогічних технологій, до оцінки якості викладання з позицій сучасних критеріїв, до керівництва науково-дослідною діяльністю учнів/студентів.
ЗК 10.	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. реалізовувати програму професійного саморозвитку; вдосконалювати наявні професійні уміння та навички відповідно до вимог професійного середовища та розвивати нові професійно-значущі якості.
ЗК 11.	Здатність до зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень, які їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, а також до осіб, які навчаються.
ФК 2.	Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін в нормативно-правових документах.
ФК 3.	Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти; налагоджувати взаємозв'язок та взаємодію з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; володіти знаннями щодо стратегії та тактики налагодження зв'язків з представниками різних соціальних інституцій, ЗМІ та вміння їх застосовувати у професійній діяльності.
ФК 6.	Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності; встановлювати партнерські відносини між школою, сім'єю і громадою; здійснювати оцінку ефективності роботи з різними категоріями сімей
ФК 10	Здатність удосконалювати теоретичні знання та практичні навички із соціальної педагогіки; розробляти схему базового соціально-педагогічного дослідження з добром адекватних методів та методик наукового пошуку.
ФК 18	Здатність проектувати освітнє середовище, що забезпечує відповідну якість освітнього процесу.
Програмні результати навчання	
ПРН 1.	Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію; здійснювати порівняльний аналіз досвіду вирішення соціально-педагогічних проблем, прогнозувати шляхи їх розв'язання; визначати пріоритетні проблеми в соціально-педагогічній практиці, здійснювати соціально-педагогічну роботу з урахуванням змін у нормативно-правових документах.
ПРН 4.	Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного,

	контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти; здійснювати викладацьку діяльність в освітніх закладах з використанням науково-обґрунтованих соціально-педагогічних технологій, проектувати та реалізовувати в практиці викладання нового навчального змісту, технологій та конкретних методик відповідно вимог сучасності; здійснювати моніторинг та прогнозування досягнень учнів/студентів з використанням сучасних засобів оцінювання результатів навчання; аналізувати навчальні плани, розробляти навчальні програми дисциплін соціально-педагогічного циклу
ПРН 5.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів; встановлювати взаємозв'язки та організувати спільну діяльність з громадськими, соціальними та державними структурами для вирішення професійних завдань; вимірювати досягнення у виконанні поставлених завдань і формулюванні/перегляді цілей; добирати відповідний інструментарій (інтерв'ю, спостереження, анкети, фокус-групи), уміти ними користуватися.
ПРН 7.	Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей; розробляти та адаптувати відповідно до мети, особливостей об'єктів соціально-педагогічної діяльності і реальної ситуації, технології, методи та прийоми реалізації завдань соціально-педагогічної діяльності.
ПРН 8.	Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти, розробляти стратегію, прогнозувати, проектувати та коригувати структуру та процедуру здійснення науководослідної роботи, добирати дослідницькі методики, здійснювати обробку та інтерпретацію отриманих результатів соціально-педагогічного дослідження; оформлювати результати дослідження відповідно до вимог; аналізувати та систематизувати результати дослідження, використовувати їх у професійній діяльності; володіти різноманітними формами презентації наукових даних: науковий звіт, наукова доповідь, наукова стаття, тези.
ПРН 10	. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність; організувати та здійснювати проєктно-прогнозувальну та моніторингову діяльність, професійно аналізувати соціальні-педагогічні ситуації, процеси і явища за допомогою якісної і кількісної методології, працювати з різними джерелами наукової інформації.

Рекомендовані джерела

Базові

1. Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 17 листопада 2011 р., м. Хмельницький. Хмельницький, 2011.

2. Артемова Л. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Кондор, 2012. 271 с.

3. Буркова Л. Соціономічні професії: інноваційна підготовка фахівців у Вищих навчальних закладах: монографія. К.: ТОВ «Інформаційні системи» 2010. 278 с.

4. Васянович Г. Педагогічна етика: Навчально-методичний посібник. Львів: Норма, 2005. 344 с.

5. Вайнола Р. Х. Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін: навч. посіб. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Ін-т психології та соц. педагогіки. К. : [б. в.], 2010. 150 с.

6. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки: монографія. К.: Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2008. 460 с.

7. Гайдук Н. М., Клос Л. Є., Ставкова С. Г., Беляєва С. Я. Соціальна робота: практична підготовка студентів на освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр»: Навч. посіб. Львів, 2007.

8. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII // Голос України. 6 серпня 2014.

9. Інноваційні педагогічні технології: теорія і практика використання у вищій школі: монографія./Л. Доброскок, В. Коцур, С. Нікітчина та ін. Переяслав-Хмельницький, 2008. 284с.

10. Каплінський В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

11. Карпенко О. Г. Професійне становлення соціального працівника: Навчально-методичний посібник. К.: ДЦССМ, 2004. 164 с.

12. Красюк Л. Моделювання педагогічних ситуацій. К. : Міленіум, 2007. 118 с.

13. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.

14. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. доп. та перероблене. Суми, СумДПУ, 2009. 122 с.

15. Навчально-методичний комплекс для студентів магістратури спеціальності 8.040202 «Соціальна робота» з курсу навчальної дисципліни «Методика викладання соціальної роботи» / Укладач Вайнола Р.Х. К.: АПСВ, 2008. 16 с.

16. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://thinbook.org/book/243-metodika-vikladannya-u-vishhij-shkoli-navchalnijposibnik-nagayev-v-m.html>

17. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки.[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>

18. Нечепоренко Л. Педагогічна майстерність: монографія. Х.: ХНУ, 2009. 296с.

19. Олексюк Н.С. Піговський М.М. Чинники, що впливають на формування соціальної відповідальності майбутнього фахівця соціальної сфери. The world of science and innovation. Abstracts of the 7th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sciconf.com.ua/vii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-ofscience-and-innovation-10-12-fevralya-2021-goda-london-velikobritaniya-arhiv/>.

20. Олексюк Н.С. Соціальне виховання як основа етнічної соціалізації особистості в умовах транскультурного середовища. Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Випуск 24 (II том): збірник наукових праць. К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2018. 262 с. С. 106-112.

21. Резван О. Методика викладання у вищій школі. Харків, ХНАДУ: «Міськдрук», 2012. 152 с.

22. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2016. 65 с.

23. Теорія і методика професійної освіти: навч. посіб./За ред. З. Курлянд. К.: Знання, 2012. 390с.

24. Туркот Т. І. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2011. 628 с.

25. Ягоднікова В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 70 с.

Політика оцінювання

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим; бали, отримані на занятті, сумуються і визначають загальну кількість балів за модульний контроль.

Політика щодо термінів та перескладання завдань: завдання, які виконуються з порушенням встановлених термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. До перескладання модулю/модулів студент допускається з дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Зафіксовані порушення норм доброчесності під час складання підсумкового контролю є підставою для розгляду на засідання Комісії з питань етики та академічної доброчесності університету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час заняття	5
Змістовий модуль 1 (Теоретичні основи соціальної педагогіки як науки та практики) – усне і письмове опитування, презентації, задачі, вправи, тести	20
Змістовий модуль 2 – (Сучасні підходи до організації соціально-педагогічної роботи в Україні) – усне і письмове опитування, презентації, задачі, вправи, тести	30
Індивідуальне завдання	20
Екзамен – тести, завдання	30

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
85-89	B	добре
75-84	C	
64-74	D	
60-64	E	задовільно

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни